

NHÂN GIỐNG CÂY XOAY (*Dialium cochinchiensis* Pierr) BẰNG PHƯƠNG PHÁP GIÂM HOM

Phạm Tiến Bằng, Ngô Văn Cầm

Trung tâm Lâm nghiệp Nhiệt đới, Viện Khoa học Lâm nghiệp Nam Trung Bộ và Tây Nguyên

TÓM TẮT

Xoay (*Dialium cochinchiensis* Pierr) là cây gỗ lớn, có giá trị kinh tế và bảo tồn cao. Xoay có phân bố rộng nhưng tập trung nhiều nhất tại Tây Nguyên. Bài báo này trình bày kết quả nghiên cứu kỹ thuật nhân giống cây Xoay bằng phương pháp giâm hom tại tỉnh Gia Lai. Thí nghiệm được thực hiện với các loại chất điều hòa sinh trưởng (NAA và IBA), nồng độ (từ 100 - 15.000 ppm), thời gian xử lý hom (từ 6 phút tới 18 phút) và mùa vụ giâm hom khác nhau (4 thời điểm trong năm) nhằm tìm ra công thức giâm hom cây Xoay có tỷ lệ ra rễ cao nhất và chỉ số ra rễ tốt nhất. Kết quả nghiên cứu đã xác định việc sử dụng NAA ở nồng độ 8.000 ppm, thời gian xử lý hom 12 phút cho kết quả tốt nhất với tỷ lệ hom ra rễ (R%) đạt 80%, chỉ số ra rễ (Ri) đạt 90,1. Thời vụ giâm hom thích hợp cho cây Xoay ở Gia Lai là vào tháng 3 hàng năm. Sự thành công của phương pháp này cung cấp cơ sở cho việc chọn lọc dòng vô tính, giúp tạo giống để bảo tồn nguồn gen có giá trị. Cây con tạo ra theo phương pháp này sẽ nhanh ra hoa, đậu quả, cho thu hoạch quả sớm, góp phần khai thác và phát triển nguồn gen cây Xoay theo hướng lấy gỗ kết hợp lấy quả hiệu quả hơn.

Từ khóa: Chất điều hòa sinh trưởng, mùa vụ, nồng độ, giâm hom, Xoay

The propagation results of *Dialium cochinchiensis* Pierr with cutting method

Dialium cochinchiensis Pierr is a large timber tree with high value of economic and conservation. In Vietnam, *Dialium cochinchiensis* Pierr has a wide distribution but is most concentrated in the Central Highlands. This study presents the propagation results of *Dialium cochinchiensis* Pierr in Gia Lai province with cutting method. The experiment was tested with different treatments of types of plant growth regulators (NAA and IBA), its concentrations (100 to 15,000 ppm), time of treatment (from 6 to 18 minutes), and cutting seasons (four seasons) aiming to find out the treatments with the highest proportion of rooting and rooting index. The results revealed that treating the cuttings with NAA at 8,000 ppm for 12 minutes leading to the highest proportion of rooting (80% of the cuttings) and rooting index (90.1%). March is the most appropriate season for *Dialium cochinchiensis* Pierr propagation in Gia Lai with the cutting method. This result will provide scientific basis for clonal selection and help mass - produce seedlings of *Dialium cochinchiensis* Pierr as a high - conservation value species. This method also helps shorten the period of growth to maturation of *Dialium cochinchiensis* Pierr and resulting in better outcomes of planting *Dialium cochinchiensis* Pierr for both fruits and timber.

Keywords: Plant growth regulators, cutting season, concentration, *Dialium cochinchiensis* Pierr